

ทิศทางของศาสนา

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้ไม่นาน วันนี้เอานิดหน่อยพอเพราะเมื่อวาน เมื่อวานมันฮึดมากเลยนะ มันฮึดมากเพราะว่ามันไอนั้น มันอะไร ไอ้ที่เขาพูดนี่มันอยู่วงในใจ เราพูดเปรียบเทียบจากนี้มาเลยละ อย่างว่าเมื่อวานมันฮึด มันฮึดขึ้นมาเพราะว่าเราอยู่ในวงการศาสนา ในวงการศาสนาเราดูตั้งแต่มหายาน อย่างทิเบต ทิเบตพอโดนจีนเข้าไปผนวกบีบ ทิเบตเขาทิ้งถิ่นเขาไปอเมริกาไปยุโรป แล้วก็ไป เวลาเขาพูดภาษาอังกฤษนะเห็นใหม่

พวกผู้ใหญ่พวกทางยุโรปเขาพูดภาษาอังกฤษเขาเข้าศาสนามาก นี่เขาเข้าศาสนาทางวิชาการ เพราะพวกนี้เขาจะลึกซึ้งเขาจะทุ่มเท สังเกตได้ใหม่ พวกคิงนั่งพวกอะไรที่ไปฝรั่งเศส พวกฝรั่งจะเข้าเยอะมากเลย เพราะพวกนี้เขาเข้าไปฝึกสติ พูดประสานะมันเป็นแค่พื้นฐานเท่านั้นนะ

ฉะนั้นเมื่อวานที่มา พวกที่มาเขาเรียนปริญญาเอกหมดใจ แล้วเป็นคณะเลย เป็นห้องเลย แล้วพอพูดเขาพูดกับเราเห็นใหม่ พอบอกเขาบอกปริญญาเอกพุทธศาสน์บัณฑิตสบายมากละพอเราพูดไปปั๊บเราพูดคำเดียวเขารู้หมดเลย ฉะนั้นที่เขามาก็เพราะว่ามันเป็นวันเกิดของอาจารย์เขา **วัดโพธิ์** ทำเดียนอะไรนะ **วัดโพธิ์**นะ เป็นวันเกิดอาจารย์เขา พอวันเกิดเขาเขามาทำบุญด้วยกัน

เราจะบอกว่าทางวิชาการ พวกนี้ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย แล้วเขาไปอยู่กับพวกพระที่สอน**มหาจุฬา** ก็เป็นทางวิชาการของศาสนา ทีนี้พอทางวิชาการทางศาสนา พวกนี้เขาจะเข้าใจเรื่องศาสนาพุทธทางวิชาการ พอทางวิชาการพวกนี้มันจะเป็นกลุ่มใหญ่ เราจะบอกเรามองไปเรามองถึงสังคมเรามองถึงศาสนา

ถ้าเมืองไทยนะ**มหาจุฬา** **มหามกุฏ** ตั้งพวกทางวิชาการมา มันจะสร้างสังคมเราให้เหมือนทาง.. สังคมมันจะออกมาเหมือนชาวทิเบต เพราะเขามีเป้าหมาย เป้าหมาย

ว่าปี ๒๕๕๓ ๒๕๕๔ อะไรนี่จะทำให้ชาวพุทธเราเข้าใจถึงศาสนา เขาจะเผยแพร่ เขาจะพิมพ์หนังสือแจก

คือว่าเขาจะเผยแพร่ทางวิชาการให้ประชาชนเข้าใจเรื่องศาสนามากขึ้น ทีนี้พอเข้าใจเรื่องศาสนามากขึ้น มันก็เข้าใจเรื่องศาสนาทางวิชาการ ฉะนั้นพอมานั่งใหม่ เราถึงอัดเข้าไป อัดเข้าไปเลย อัดเข้าไปเพราะว่าอะไร เพราะว่าแก่นของศาสนา กรณฐานแก่นของศาสนาคือการภาวนา

พระพุทธเจ้าเกิดมาจากการภาวนา พระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้ามาเพราะการภาวนา คือความรู้จริงใจ แต่อย่างนั้นมันรู้ตามประเพณีไง มันจะเข้าถึงตามประเพณี ทีนี้พอตามประเพณี เราถึงถามกลับเลย เพราะทุกคน อย่างเช่นคุณสิ พวกที่มหาจุฬาฯ ที่เขาทำดอกเตอร์กันเขามาหา เป็นพระมาหาเยอะมาก ทำวิทยานิพนธ์ จะให้เป็นทีปรึกษาเขา เขาพูดอย่างนี้

“หลวงพ่อพูดมาให้ผมเข้าใจสิ” ผมทำวิทยานิพนธ์ด้วยคือเขาอยากได้ผลงานของเขาด้วย และถ้าพูดถึงผมฟังแล้วผมก็อยากปฏิบัติด้วย คือเขาพยายามจะให้เราพูด เพราะเขารู้ทางวิชาการอยู่แล้วใช่ไหม เขาคิดทางวิชาการของเขาพร้อม พื้นฐานของเขาพร้อม ถ้าเขา บิ่ง! เลยเขาจะเข้าถึงการปฏิบัติเข้าถึงอริยมุมได้ อริยมุม

พูดมาตีพูดมาให้ผมเข้าใจตีพูดมาตี แล้วเราก็สังสารณะ เราสังสารเรารู้ว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ถ้าทางวิชาการมันทางการศึกษาทางการวิจัยเราจะสามารถเข้าใจได้ เราก็บอกเขาเพื่อผลประโยชน์แก่นี่ ทีนี้พอเขาได้ประโยชน์แล้ว เขาได้ประโยชน์แล้ว เพราะเขามาทีหนึ่งอัดเทป ๓-๔ ตัวนะ

เขาจะถามปัญหาเขาอัดเทปเลยเพราะเขาจะเอาเทปไปทำวิทยานิพนธ์ไง ตรงนี้คือผลประโยชน์ของเขาเต็มๆ เลย แต่พอเขาได้แล้วเพราะพอเขาพูดกับเราเพราะเราพูดแล้ว เขามั่นแบบว่าสิ่งที่เขาคาดไม่ถึงไง พอเราพูดเขาได้หลักแล้ว ตรงนี้ผลประโยชน์เขามหาศาลแล้ว เพราะที่เขาหาเขาหาตรงนี้ไง หาเพื่อเป็นประเด็นเพื่อจะเอาไปเขียนวิทยานิพนธ์ไง แต่พอเขาได้แล้ว เรารู้ไงเรามองคนเวลามารวมองคน

ถ้าคนนะอย่างเมื่อวานพูดตอนเย็น ทุกคนบอกเลยพระพุทธเจ้าลำเอียง พระพุทธเจ้าจะรู้สัตว์ขนสัตว์แต่พระพุทธเจ้าเอาเฉพาะคนนั่นทำไมไม่สอนเราล่ะ เห็น

ใหม่ ทำไมไม่สอนเรากิเลสมันเกิดแล้ว ติกุฎิมานะว่าเราสำคัญ พระพุทธเจ้าต้องสอนเรา เราถึงว่า เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มันเห็นใหม่ สงสัยเรื่องนิพพาน เป็นมหานะ สงสัยเรื่องนิพพานมาก

ถ้ามีอาจารย์องค์ใดชี้บอกเราได้ เราจะถวายชีพักกับอาจารย์องค์นั้นเลย อาจารย์ต้องเป็นอาจารย์ของเรา พอหลวงปู่มันเทศน์จบปั๊บ ที่สงสัยอยู่มันหมดแล้ว แล้วต่อไปนี้ทำอย่างไร เอาตายเข้าว่า เอาตายเข้าว่าปั๊บเราเอาตายเข้าว่า ติกุฎิมานะไม่มี คือเอาตายเข้าว่า คือเราอยากได้อะไรรู้อยากเป็น แต่ถ้าบอกว่าทำไมหลวงปู่มันไม่มาสอนเรา ให้หลวงปู่มันตรงคัมมานะมาสอนเราโดยเฉพาะเลย ติกุฎิมันเกิดเลย กิเลสมันไม่รับ ถ้าพูดถึงมันมีติกุฎิอย่างนี้มันจะเป็นไปได้

ทีนี้ย้อนกลับมาคำว่าคุณ คุณที่เขามาเห็นใหม่ เขาได้อยู่แล้วใช่ใหม่ ทางวิชาการที่เขาจะไปทำวิทยานิพนธ์ เขาได้แล้วแต่เขามาบ่อยมากตอนนั้นนะมาจนเรา รำคาญวันหนึ่ง ๒ รอบ ๓ รอบ พอมาถึงนะหลวงพ่อพูดให้ฟังสิ อัคเทบทุกทีเลย อ้างว่าจะทำวิทยานิพนธ์ แต่เรารู้ เรารู้ว่าเขาคิดว่ามันมีเป้าหมายถึงอริยมุขได้

พออริยมุขได้เขาพยายามจะให้เราพูดไป เพื่อจะให้เราชี้เป้าเข้าหาอริยมุขใจ พุดมา สิ พุดมาสิ จนเราสงสารก็สงสารนะแต่เราว่าไอ้นี้เป็นติกุฎิเราถึงบอกว่า เฮ้ย “นกกกับปลา มันคุยกันไม่รู้เรื่องหรอก” มันซื่อเขาเลยนะ เออใช่ๆ ใช่ เมาไปเลยนะ

นกกกับปลานะมันคุยกันไม่รู้เรื่องหรอกในภูมิของสมมุติ กับในภูมิของอริยมุข มันไม่ใช่อันเดียวกันหรอก มันจะพูดให้มันรู้มันเป็นไปไม่ได้หรอก พออย่างนั้นปั๊บแล้วหยุดเลย เขาบอกเขาพูดอย่างนี้บอกว่าหลวงพ่อพูดสิ ถ้าได้ผมจะอยากปฏิบัติด้วยคือตัวเองอยากปฏิบัตินะ

ถ้าอยากปฏิบัตินะมันไม่เรียนมาถึงดอกเตอร์หรอก ถ้าอยากปฏิบัติมันต้องหาทางออกแล้ว ไอ้มันแบบว่าเหยียบเรือสองแคมมาตลอดไง คนต่างชาด้วยสองขามาตลอด ทีนี้ตอนนี้พูดถึงกรณีเมื่อวานที่เราฮึดๆ เพราะตรงนี้ ตรงที่ว่าถ้ากลุ่มนี้ จบปริญญาเอกดอกเตอร์ของพุทธศาสนา แล้วรวมกลุ่มกันอยู่กับอาจารย์สอน อาจารย์ของ **มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** สังคมไทยจะมีพวกนักวิชาการที่เป็นหลักของชาวไทยครั้งนี้

ฉะนั้นพอมหาเรา เราใส่เลย เหมือนกัน เขาบอกเขาอยากจะฟันทุกซ์เหมือนกัน เขาถามหมดเลยนะ เขาถามว่าพระอรหันต์ครูบาอาจารย์สามารถจะอะไรนะจะแบบว่าส่ง กระแสจิตช่วยให้จิตมันภาวนาง่ายได้ไหม เราบอกเอาโทรศัพท์มาติดเดียวโทรให้ เอา โทรศัพท์มา อ้าว โทรศัพท์ โทรศัพท์มันไม่ได้หรอก แล้วถ้าโทรศัพท์คนละคลื่นมันได้ไหม

เราจะบอกว่าภูมิของปุณฺณนะะ อย่างเราปฏิบัติ เราภูมิของเรามันเหมือนกับ คลื่นของเราหรือโทรศัพท์ของเรา ไม่มีถ่าน แบตฯ ไม่มี หมายเลขไม่มี ทุกอย่างไม่มี ใคร ส่งมาให้มีมึง จิตใจของพวกเราที่ปฏิบัติใหม่ๆ ปุณฺณนมีมึงอะไร เรามีสิทธิจะไปรับภูมิรู้อัน นั้น นี่ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ เราพูดถึงข้อเท็จจริงให้เขาฟัง เขาดีออกเตอร์

พูดถึงข้อเท็จจริงอันนี้แล้วมึงคิดเองว่ามึงจะรอรับ รอรับ มึงก็รอรับแต่ไอนั้นนะ ไอ้เสียงรูปรสกลิ่นเสียงทางโลกใจ คนคิดกัน คิดกันไปเองเห็นไหม เราบอกว่ามันเป็นไป ไม่ได้ แต่ถ้าพูดถึงถ้าไปหาครูบาอาจารย์ไปฟังเทศน์ มันเป็นมงคล ๓๘ ประการ ได้เห็น สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔

การเห็นสมณะ เราเห็นว่าเป็นมงคลกับเรา มงคลชีวิตใช้ไหม พอมงคลชีวิตเราจะ ขวนขวาย เราจะมีกรกระทำ เราจะพัฒนาตัวเองขึ้น อันนี้ต่างหากมันจะไปรับได้ไง ถ้า เราขวนขวายพัฒนาตัวเองหมายถึงว่าโทรศัพท์ที่เราเริ่มจะมีแบตฯ โทรศัพท์เราเริ่มจะมี หมายเลข จริงไหม เพราะจิตใจเราพัฒนา จิตใจเราจะขึ้นไปรับ แต่ถ้ามึง มึงกระดิกตีนเลยนะ ส่งจิตมาสิ ส่งจิตมาสิ ทิฏฐิกิเลสมันเป็นอย่างนี้

ทีนี้เราก็กู้ พอใส่ปั๊บ เขาบอกพอสุดท้ายแล้วมันก็ไม่พ้นจากลองดูจิต เขาถามเอง แล้วดูจิตละ เราบอกว่าดูจิตมันก็เหมือนกลองวงจรปิดใจ กลองวงจรปิดมันได้อะไร ขึ้นมา แล้วพอมาคูจิตปั๊บ พอเขาจิตแสดงว่าพวกนี้ไปนั้นมา เพราะทางวิชาการมันเป็น กระแสไปหมดใช้ไหม

พอคูจิตปั๊บ เราถามกลับเลย เช่นมาจากไหน! เช่นมาจากไหน! เจ้าของคูจิตคนที่ สอนคูจิตมาจากไหน ตอบไม่ได้ เขาก็บอกว่าดีออกเตอร์ทั้งหมด ช่วยหน่อย รีบๆ ช่วยกัน ใหญ่เลย เขาก็บอกว่ามาจากสังฆราชองค์ที่ ๖ แล้วพระสังฆราชองค์ที่ ๖ มาจากไหน บอกมาจากโพธิธรรม แล้วโพธิธรรมมาจากไหน ทางวิชาการนะดีออกเตอร์หมดเลยนะ ตอบไม่ได้ล่ะ ก็บอกมาจากพระกัสสปะเว้ย

มหายานนะถือพระกัศปะเป็นต้นสาย พระกัศปะเห็นไหม พระพุทธเจ้าเทศน์ โขว์ชูดอกไม้ดอกเดียว พระสารีบุตรไม่เข้าใจ พระกัศปะยิ้มไง เขาเลยถือว่าพระกัศปะเป็นต้นสายของเซนคือการรู้แจ้ง เราก็เลยย้อนกลับไง แล้วพระกัศปะเห็นไหม

“กัศปะเธอก็อายุปานเราอายุ ๘๐ เหมือนกันเป็นพระอรหันต์เหมือนกัน ทำไมเธอต้องถือธุดงค์ด้วย ทำไมเธอต้องถือธุดงค์ถือผ้าบังสุกุลด้วย แล้วสังฆาฯ ผ้าบังสุกุลไม่เอาคฤหบดีจิ๋วไม่รับของของใครไง ผ้าจิ๋วก็เก็บเศษผ้าปะ เศษผ้าปะจนหนาถึง ๓ ชั้น ๘ ชั้น อายุ ๘๐ แล้วกัศปะเธอทำทำไม เธอก็เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน มันไม่มีกิเลสแล้วเธอทำทำไม”

“ข้าพเจ้าจะทำเพื่อเป็นคติตัวอย่างให้กับอนุชนรุ่นหลังได้ถือเป็นคติแบบอย่าง ถ้าไม่มีแบบอย่างเลย อนุชนรุ่นหลังจะทำอย่างไร”

“เออ อันนี้เราเห็นด้วย”

ขอแลกเปลี่ยน ขอแลกเปลี่ยนสังฆาฯ ของท่านขอแลกเปลี่ยนของพระกัศปะ

เราจะบอกว่าต้นสายของเขานะถือธุดงค์ ๑๓ พระกัศปะได้เอตทัคคะทางธุดงค์ต้นสายของมหายานนะต้นสายของเซน ไอ้สว่างโพล่ง สว่างโพล่ง ผู้สอนมาผู้ที่เขาจะได้อะไรเขาถือธุดงค์มา แล้วเขาทำของเขาเขาเป็นพระอรหันต์แล้วเขาถึงพูดได้ใช่ไหม อย่างที่พระอรหันต์พูดนะสักแต่ว่าทุกอย่างสักแต่ว่าหมด อันนี้เป็นคำพูดของพระอรหันต์นะ

แต่เราเป็นปุถุชนพูดอย่างนั้นไม่ได้ สักแต่ว่า! สักแต่ว่า! คำว่าสักแต่ว่ามันไม่เป็นเอกภาพคือไม่มีความตั้งใจ สักแต่ว่าทำ ทำแบบสักแต่ว่าทำ ผลไม่มี อย่างพวกเราต้องทำเต็มตัว พอผลที่สุดแล้วเหมือนกับเรา เริ่มต้นหัดฝึกงาน เราทำงานจนเป็นแล้วพอทำงานเป็นแล้ว ทำงานเมื่อไหร่ก็คล่องตัวใช่ไหม

ถ้ายังทำงานไม่เป็นนะ เองงานนี้ถูกเป็นแล้วสักแต่ว่าทำ โอ๊ย สบายมาก มึงยังทำไม่เป็นเลย ไม่ได้ แต่คนที่พูดอย่างนี้ คนที่ถ้าสิ้นกิเลสแล้ว พระกัศปะเป็นต้นสายของมหายาน ต้นสายของเซนยังถือธุดงค์ใช่ไหม แล้วอาจารย์ของพระกัศปะละ อาจารย์ของพระกัศปะ ก็พระพุทธเจ้า

แล้วพระพุทธเจ้าสอนอะไร สอนที่เราทำกันอยู่นี่ไง พุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติไง แม้แต่ต้นสายของเขานะก็ยังมีธุดงค์วัตรแล้วต้นสายมันมาจากไหน

เราย้อนมาหลวงปู่ดุลย์เลย หลวงปู่ดุลย์มาจากไหน หลวงปู่ดุลย์เป็นพระอรหันต์นะเรายอมรับหลวงปู่ดุลย์ หลวงปู่ดุลย์เป็นอาจารย์ของเขา แล้วหลวงปู่ดุลย์มาจากใคร หลวงปู่ดุลย์ก็มาจากหลวงปู่มั่น หลวงปู่ดุลย์ไปฝึกกับหลวงปู่มั่นมา หลวงปู่มั่นเป็นคนสอนหลวงปู่ดุลย์ แล้วหลวงปู่มั่นสอนครูบาอาจารย์เรามา

ถ้าคิดแค่นี้..คือกเตอร์ เขาเป็นคือกเตอร์ แล้วนี่เราเอาเหตุผลเข้ามา นี่เหตุผลทางวิชาการนะ แล้วเวลาเราเหตุผลทางสังขมทางอริยสัจที่ว่าจิตจะสงบเข้าไปอย่างไร พอจิตสงบแล้วเริ่มต้นวิปัสสนาอย่างไร มันข้อมูลเขาคิดหมดคนะ แล้วข้อมูลคิดหมดแล้ว นี่ไงเราถึงบอกใช้ใหม่ บอกว่ามันเป็นทางวิชาการแล้วสังขมไทยถ้าพูดถึงทางวิชาการยอมรับ ลั่นไปหมด

ต่อไปถ้าสังขมไทยนี่นะ ที่เขามาหาเราเป็นส่วนยอด เป็นผู้ที่มียัญญาชนของชาวพุทธในศาสนาพุทธในประเทศไทย เพราะเขาจบปริญญาเอกแล้วเขากำลังทำทางวิชาการอยู่กับอาจารย์ที่สอนอยู่ที่**มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** พวกนี้เขาเป็นวิชาการคือว่าในสังขมไทยปัญญาชนเห็นใหม่ เหมือนอาจารย์มหาวิทยาลัยเรา

ในเมืองไทยพวกอาจารย์มหาวิทยาลัยก็เป็นปัญญาชนของประเทศ ก็เป็นคนชั้นนำประเทศไทยใช้ใหม่ อันนี้ก็เป็นปัญญาชนของทางศาสนาของพุทธศาสนาในประเทศไทย แต่เขาเป็นอย่างหนึ่ง เพราะก่อนจะกลับเข้ามากราบทุกคน บอกมาหาหลวงพ่อนี้ได้ประโยชน์มากๆ ได้ประโยชน์มหาศาล

เพราะถ้าไปหาพระนะ พระที่อื่นเขาจะไม่..ประสาเราว่าเขาจะไม่ทันกัน ไม่ทันกันหมายถึงว่าเวลาทางนี้เขาพูดทางวิชาการมา โอ้เรานี้คิดไม่ทัน แต่เวลาเขาพูดทางวิชาการมานะ โอ้โฮ เราพูดหักเลย เราบอกว่าพอทางวิชาการให้เขาพูด พอเราพูดเขาจะฟังเราพูด

เราจะบอกว่า นกแก้วนกขุนทอง เวลาเจ้าของมันบอกสอนมันพูด “แม่จ๋า แม่จ๋า” แล้วให้กล้วยมันนะ เราบอกวานนกขุนทองมันนี่กว่าแม่จ๋าคือกล้วยนะ แล้วก็ย้อนกลับมาที่พวกนี้เลย บอกพวกเอ็งได้ภาษามา เหมือนนกขุนทองนะเอ็งศึกษาพุทธศาสนาเอ็งได้

ภาษามาแต่เอ็งไม่เข้าใจหรือว่าพระพุทธเจ้าท่านปรารถนาอะไร ท่านพูดเรื่องอะไร มันจะกลับมา โอ้โฮ บอกคำนี้มัน หนูได้ภาษามา พวกหนูได้ภาษามา มันพูดอย่างนี้เลยนะ

ในพระไตรปิฎกมันเป็นตำราทำอาหาร มันจะมีอาหารจานใดบ้างที่ออกมาจากตำรานั้น เราถามเขา ตำราทำอาหารมันจะมีอาหารอะไรที่มันไหลออกมาจากตำราทำอาหารนั้นมีไหม พระไตรปิฎกเป็นวิธีการเข้าสู่มรรคผลนิพพาน แล้วมันจะมีมรรคผลนิพพานไหลออกมาจากพระไตรปิฎกนี้ไหม ไม่อย่างนั้นมันจะแบ่งทำไม

ปรีชิต ปฏิบัติ แต่ตามความเป็นจริงเขาก็อยากได้นะ เขาถึงถามเรื่องจิตทำไม เพราะจิตแล้วง่ายใจจริงๆ นะฟังใจเขาเยอะ เขาพยายามจะเถียงใจ เรื่องจิต ก็จิตกันทั้งนั้นละ เราใส่เลย เราใส่เขา พอเวลาเราใส่เขา เราไม่ได้พูดว่าเขา เวลาเราจะใส่เขา เราบอกว่าสังคมไทย ๕๕ เปอร์เซนต์ของสังคมไทยโดนหลอก โดยศาสนาของชาวพุทธนี้หลอก

จิตคืออะไร แล้วอย่างที่เรายกตัวอย่างนะ อย่างเช่นตอนนี้ทางโลกเขาจะตื่นตื่นกัน ใจเรื่องสแกนกรรมนี้มาก เราบอกว่าการสแกนกรรมนี้มันเปรียบเทียบกับวิทยาศาสตร์ อย่างเช่นสมองร่างกาย เข้าคอมพิวเตอร์เข้าอุโมงค์ มันสแกนได้ แล้วการสแกนกรรมมีงเอาอะไรสแกน คำว่าสแกนกรรมพวกเราเชื่อถือกันเพราะเราคิดว่าการสแกนสมอง สแกนร่างกาย มันมีคอมพิวเตอร์สแกนใช้ใหม่

เราก็คิดว่ามันเห็นภาพชัดเจนที่มันไม่หลอกลวง แต่การสแกนกรรมมีงเอาอะไรสแกน เขาก็อ้างว่า คนที่สแกนได้เขาตายแล้วเขาฟื้นมา เขาได้เรียนรู้วิชานี้มา โอ้ห่าคนตายแล้วฟื้น ภูนี้เยอะแยะเลย ลูกศิษย์ภูนี้ตายแล้วฟื้นเยอะแยะ แล้วไม่เห็นมันได้อะไรมาได้แต่ความหลอกลวงมา

พันเอก... ตายแล้วฟื้นเห็นใหม่ ชาวพุทธทำบุญต้องใส่น้ำเยอะๆ นะถ้าตายไปแล้วไม่ได้กินน้ำ ถามมันกลับว่าเทวดากินน้ำอย่างนี้หรือเทวดามีร่างกายใหม่ เทวดาต้องกินน้ำอย่างนี้อีกหรือเปล่า ก็เวลาเขาตายไป ไปตกอยู่ที่ใดเขาก็เห็นเฉพาะส่วน วิญญาณเห็นใหม่ ในนรกมันยังมีที่ชุม ในภพของมนุษย์ คุมมนุษย์สิ มนุษย์นะทางโลกมีเท่าไร ในเทวดาแต่ละสถานที่

อย่างเช่นเรามาเห็นไหม เราเป็นมนุษย์ เราไปอยู่แถวริมทะเลหรือแถวชายทะเล เราจะเห็นเลยว่า โอ้โฮ สัตว์น้ำอาหารนี้เหลือเฟือเลย ลองไปอยู่ในป่าเถิงจะเห็นอะไรก็เห็นก่อนหิวนะ มันไปเห็นเฉพาะส่วนมา เห็นเฉพาะส่วนมาก็พูดเฉพาะส่วนนั้น นี่ก็เหมือนกัน สแกนกรรม สแกนกรรมมีงเอาอะไรไปสแกน

ถ้าคนมาหาเราถามหลวงพ่อดีไหม เราถามว่าแล้วเครื่องมือที่สแกนคืออะไร จบแต่นี้คำว่าสแกนกรรมเขาทำกันไปเราก็ไปเชื่อในผลที่มันเกิดจากการสแกนนั้นจริงไม่จริงไม่รู้หรือคือเครื่องมือที่ทำไม่มี

ย้อนกลับมาที่ศาสนานี้ ย้อนกลับมาที่ศาสนานี้ พระที่พูดถึงมรรคผลนิพพาน เหตุที่เป็นเหตุจะเป็นเหตุที่จะสร้างสมเหตุที่จะสร้างปัญญาอยู่ที่ไหน เหตุที่จะเป็นปัญญาขึ้นมาที่ว่าภาวนามขปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากการภาวนา มันมาจากไหน แล้วมันมาอย่างไร แล้วทำอย่างไรให้มันเกิดขึ้นมา ตอบไม่ได้ พอภาวนาไปนะพอจิตสงบนิพพาน! นิพพาน! ไม่รู้พานของใคร

เราไม่เชื่อ! เหมือนสแกนกรรม สแกนกรรมต้องมีเครื่องมือแล้วเครื่องมือสแกนคืออะไร แต่ถ้าพระพุทธเจ้าเนะ อนาคตังสญาณของพระพุทธเจ้า อดีต อนาคต นี่ๆ เครื่องมือ เครื่องมือ เครื่องมือของพระพุทธเจ้า เครื่องมือของหลวงปู่มั่นนะ รู้วาระจิตนี่ๆ เครื่องมือ ของจริงมันต้องมีเหตุเว้ย ของจริงมันเป็นวิทยาศาสตร์ของจริงมันจับต้องได้ทั้งนั้นนะ

ไอนี้พอไปถามเขาติดต่อกันไม่ได้ ถ้าของจริง ของจริงอธิบายได้เลย อะไรเป็นสิ่งที่เป็นตัวเหตุให้เห็น แล้วเห็นอะไร เห็นเพราะเหตุใด เห็นแล้วสิ่งที่เห็น ผลที่เกิดที่เห็น มันเป็นเพราะเหตุใด มันถึงเห็นอย่างนั้น แล้วเห็นอย่างนั้นแล้วมันจะให้ผลอย่างไร

พูดถึงศาสนามันเป็นของจริงนะ แต่ผู้ที่เข้ามาฝังมาในศาสนา มันมีลัทธิลัทธิกันมา แล้วผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติถ้าพูดถึงเราไม่จริง คิดถ้าไม่บริสุทธิ์ คิดเห็นใหม่เวลาพูด เราพูดทุกคนหัวเราะหมด อ้าว ถือศีล ๕ ศีล ๕ ถ้าศีล ๕ ก็ขอนไม้นี้ไง ถือศีล ๕ มันต้องมีกรรม ๕ ไม่ฆ่าสัตว์มันต้องเมตตาสัตว์

ดูสิ อย่างเรา ไม่ทำผิดเลยอย่างชาวพุทธเรา โอ๊ย พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง ปล่อยวาง เป็นคนดีหมดเลย แต่ดีแบบขอนไม้เนะ ดีไม่ทำอะไรไง วาง อยู่บ้านว่างสบาย

แล้วสบายได้อะไรขึ้นมา ไอ้ที่สบายๆ นี่นะมันเป็นผลนะเป็นวิบากนะ เป็นผลของมนุษย์สมบัติที่เราได้มานะ ที่เราเป็นมนุษย์กันอยู่นี้ เพราะเราสร้างบุญมาถึงได้เป็นมนุษย์นะ ถ้าเราไม่ได้สร้างบุญมาเราจะไปเกิดในสถานะอื่นทุกข์มากกว่านี้

ทีนี้สิ่งที่เราได้มาเพราะบุญเก่ามันสร้างมา พอสร้างมาแล้วเราถือสิทธิของมนุษย์มนุษย์เห็นใหม่ คุณสิ มีพ่อแม่มีแม่มีเพื่อนมีฝูง ช่วยเหลือเจือจางกัน ผลอันนี้มันเป็นวิบากเป็นผลของกรรมดีกรรมชั่วมา แล้วต่อไปนี่เอ็งจะสร้างต่อใหม่ เอ็งจะทำต่อไปใหม่

คือเหมือนกับเรา สิ้นเดือนนี้ สิ้นเดือนคือเงินเดือนออกมา เราคลอดมาเดือนหนึ่งแล้วเดือนนี้เราจะใช้จ่ายฟุ่มเฟือย หหมดเดือนนี้มึงจะเอาอะไรใช้ ถ้ามึงจะทำต่อไปมึงก็จะมีเงินใช้ต่อๆ ไปไง แล้วสร้างคุณงามความดี กรรมดีจะอยู่กับเราไปไง

พูดถึงว่าสิ่งนี้ว่างๆ ว่างๆ สิ่งนี้เราทำมา เราเป็นคนดีแล้ว เป็นคนดีแล้วดีนี่คือดีจากผลที่เราได้ดีมา เราทำคุณงามความดีของเรา มันถึงได้มาขนาดนี้ แล้วเราทำดีนี้ต่อไปละ แล้วต่อไปเห็นใหม่ ขอให้เกิดเป็นมนุษย์เถิด แล้วพบพระพุทธศาสนา ขอให้เกิดเป็นมนุษย์เถิด

เวลาทวดตาอวยพรกันไง ขอให้เกิดเป็นมนุษย์เถิดแล้วได้พบพระพุทธศาสนา เราจะทำคุณงามความดีกันต่อไป แล้วบอกว่าเป็นคนดีแล้วนะทำไมต้องไปวัด

เมื่อวานก็เหมือนกันทำไมต้องไปวัดไปฟังธรรมไง โอ้โฮ เราบอกการฟังธรรมเมื่อวานมันคำถามมาปั๊บ มันออกเลยไง เราบอกเลยนะเหมือนคนเราป็นหน้าผาเห็นใหม่ คุณสิคนเขาป็นเขาหิมาลัย แล้วคนเขาหย่อนเชือกมาให้ คนเขาชี้ทางให้ เราระลึกนึกถึงคุณเขาใหม่ แล้วเวลาคนป็นหน้าผาไอ้พวกป็นเขามันยังเตรียมตัวพร้อมนะ

เวลาเราปฏิบัติขึ้นไปพอจิตมันวิปัสสนาไป มันพัฒนาการของมันขึ้นไป เหมือนกับเราไปอยู่ในที่ไต่เชือกเส้นเดียว ไปอยู่ในที่สูงนี้เราจะเอาตัวรอดอย่างไร วิปัสสนาต่อไปเป็นอย่างนั้น แล้วมีครูบาอาจารย์คอยเทศน์ ฟังเทศน์ เทศน์นี้เหมือนกับหย่อนเชือกมา หรือมีคนคอยเจือจางเรา เวลาเทศน์นะ

เพราะเวลาปฏิบัติไปปัญญามันหมุน มันจะเป็นอย่างนั้น มันเหมือนกับเราไปอยู่ในที่ที่อันตรายแล้วเราจะช่วยเตือนเราอย่างไร เหมือนที่ ภาวนาเป็นเหมือนที่อันตรายอย่างไร เพราะภาวนาไปนี่นะ เวลาจิตมันสงบ พอจิตมันสงบปั๊บจิตจับสติปัญญา ๔ กาย

เวทนา จิต ธรรม ได้ขึ้นมา อย่างเช่นเราต่อสู้กับเวทนา เราต่อสู้กับเหล่านี้อยู่ เราต่อสู้อยู่ เห็นไหม มันก็เหมือนกับเราอยู่ในที่ที่อันตราย

เพราะการต่อสู้นี้มีแพ้ แพ้คือเราตกจากเขา แต่คนตกแล้วมันตาย แต่จิตมันตกแล้ว มันเสื่อมหมดใจ วูบ! หายเกลี้ยงเลย ฮ่า! เสรีอีกล่ะ เริ่มต้นใหม่ วูบ! โอ๊ย ไปล่ะ เริ่มต้นใหม่ แล้วมีอาจารย์หย่อนเชือกมา อาจารย์คอยประคองเรา นี่ไงฟังธรรมไป

หลวงตาถึงบอกเห็นไหม หลวงปู่มั่นเวลาเทศน์ นิพพานเหมือนหีบเอาได้เลยนะ พอหลวงปู่มั่นเทศน์จบนะโอ๊ย ฟ้ามืดเลย นิพพานหาไม่เจอ นี่ไง เขาถามว่าทำไมต้องไปฟังธรรม ฟังธรรมแล้วได้ประโยชน์อะไร เราถึงบอกว่าคนไม่เคยภาวนานะ คนไม่เคยต่อสู้กับวิกฤติในตัวเองนะจะไม่เข้าใจอะไรเลย

แต่คนที่เขาวิปัสสนา คนที่เขาต่อสู้ จนใจเขาเป็นมีภูมิมีวุฒิภาวะขึ้นมา เขาจะซึ่งครูบาอาจารย์เขาจะนับถือกันด้วยหัวใจมาก เหมือนเรานี้อยู่ในที่วิกฤติแล้วมีคนเจ๊จกาน คนช่วยเราดึงเราขึ้นนะ แต่ถ้าเรายังไม่ถึงตรงนั้นเห็นไหม เราก็บอกถ้าเรายังไม่ถึงตรงนั้นเหมือนคนป่วย โรคบางชนิดไม่ต้องรักษาก็หาย โรคบางชนิดไม่รักษาไม่หาย

ไอ้นี้โรคกิเลสไม่มีหายหรอก ไม่ใช่ไม่มีหายอย่างเดียวนะมันวางยามึงด้วย กิเลสเรานี้วางยาเราเวลาเราปฏิบัตินะ จะเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น โอ๊ย ปล่อยวางแล้ว มันหลอก มันบังงาใจ เหมือนเรากำลังทำงานชิ้นหนึ่ง ทำยังไม่ทันเสร็จนะ มันบอกอย่างนี้ๆ เสร็จแล้ว เสร็จแล้ว เราก็เชื่อ ปล่อย เดี่ยวก็เสื่อม กิเลสมันจะบังงาตลอด คนไม่เคยภาวนาจะไม่รู้ คนภาวนาจะรู้ตรงนี้

มันจะบอกว่า นี่ไงอย่างนี้เป็น โสดาบัน อย่างนี้ว่างสบาย มันให้มึงสบาย มันปุ่ลือให้นอนสบายเลย ถ้าเราเชื่อใจ โอ้โฮ ใช้นิพพานจริงๆ เห็นไหม แล้วมันนอนสบายนะ สักพักเดี๋ยวเสื่อม กิเลสชัดขวาง กิเลสวางยา กิเลสจะหลอก จะหลอกไปอย่างนี้ตลอดไป ทุกๆ ดวงใจเป็นอย่างนี้ แล้วถ้าผู้ที่ปฏิบัติมีวุฒิภาวะ โดยไม่เชื่อมั่น

หลวงตาท่านพูดเห็นไหม หลวงตาท่านพิจารณาอสุภะ พิจารณาอสุภะๆ จนมันหายหมดว่างหมดเลย ว่างหมดเลยนะ ท่านบอกอย่างนี้ไม่เอาเพราะมันไม่มีเหตุไม่มีผล ท่านเลยไปเอาสุภะไปแนบไว้ ๓ วันอย่างที่ว่า เห็นไหม ถ้าเป็นอย่างพวกเราวางหมดเลย โอ ไข่แล้ว! ไข่! ไข่แน่นนอนเลย แล้วก็รอวันเสื่อมอย่างนั้นนะ

นี่ยังดีมากกว่าท่านมีวุฒิภาวะ ท่านบอกว่ามันไม่มีเหตุไม่มีผล อย่างนี้ไม่เอา เราไปเอาสุกะ สุกะไปเอาที่สิ่งที่จิตมันชอบที่สวยงามที่สุดมาแนบกับจิตไว้ เติมน้ำมันอยู่ ๓ วัน ๓ วันนะแนบไว้อย่างนั้นนะ พอวันมันมีสุกะสิ่งที่สวยงามที่มันถูกใจมันนะมันก็รับรู้

อันนี้ท่านเรียกว่ากระเพื่อม กระเพื่อมคือมันไหว ไหวว่าไอนี้ดี นี่ไงๆ ไหนว่าไม่มีไฉน นี่ๆ โอ้อโฮ ท่านใส่เลย พอใส่ปั๊บ การวิปัสสนาต่อไปจากนี้ไปท่านบอกเลยนะ บางคราวก็เอาสุกะเข้ามาพิจารณา บางคราวก็เอาสุกะเข้ามาพิจารณา เพราะอสุกะอย่างเดียว มันไปหน้าเดียว บางคราวก็เอาสุกะคือว่าตั้งเป็นรูปกายพิจารณาไป

มันจะเปื่อยมันจะเน่า มันจะเฟะฟอนขนาดไหนนี่อสุกะ บางคราวต้องเอาสุกะคือเอารูปที่สวยงาม เข้ามาพิจารณา ให้มันได้สลับกันเพื่อไม่ให้จิตมันหนี ไม่ใช่ว่าต้องอสุกะต้องอสุกะ ต้อง โอ้อโฮ ต้องเอาสิ่งที่เน่ามันสุดส่วนมันตกไปฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

เวลาท่านพูด เราฟังนะซึ่งมากมาย เพราะคนที่ภาวนาทุกคน! ทุกคน! ทุกคนที่ภาวนามาโดนหลอกทุกคน! ทุกคน!!! เพราะทุกคนมีกิเลสเหมือนกันหมด เพียงแต่มันจะหลอกแง่ใดเท่านั้นเอง มันต้องมีแง่ใดแง่หนึ่งที่หลอกเรา

เพราะกิเลสมันเป็นกิเลส มันเป็นพญามารในหัวใจเรา มันต้องพยายามปกป้องตัวมันจนถึงที่สุด ไม่มีทางที่มันจะให้เราชำระมันได้ง่ายๆ หรือ แต่พวกเราเข้าใจว่าเราปฏิบัติธรรม เราทำคุณงามความดีกันแล้ว โอ้อโฮ ความดีจะส่งเสริมเราเต็มที่เลย มีงอรไปเถอะ คนเป็นแล้วถึงจะรู้ คนไม่เป็นไม่รู้

นี่ย้อนกลับมาที่พระที่ว่า พระที่ว่าแม่แต่ แม่แต่พฤติกรรมของเขา คำพูดยังไม่อยู่กับร่องกับรอยเลย ถ้าคนที่คำพูดไม่อยู่กับร่องกับรอย มันจะจริงจัง มันจะปฏิบัติอย่างนั้นมันเป็นไปไม่ได้หรอก ขนาดที่เราจริงจังขนาดนี้นะ คนที่ดูอย่างเช่นอาจารย์สิงห์ทอง

อาจารย์สิงห์ทองท่านเป็นคนจริงจังมาก แต่เวลาท่านชอบพูดเล่น คำพูดเล่นคือนิสัยภายนอก แต่ความจริงในหัวใจท่านท่านเป็นคนจริงจังแล้ว เติมน้ำมันนี้หลวงปู่เงี้ยวชมมาก เติมน้ำมันจนทางนี้เป็นเหลวเลย แล้วเป็นอย่างนั้นจริงๆ คือว่าท่านเป็นคนจริงจังแต่นิสัย นิสัยภายนอกกับนิสัยภายใน นิสัยภายในท่านจะจริงจังมาก แต่เนื้อนี้เป็นพระหรือ

เป็นพวกนักปฏิบัติ ข้างนอกก็ไม่จริงจัง ข้างในก็ไม่จริงจังมันก็เลยยิ่งเหลวไหลไปใหญ่เลย

แต่พูดถึงประสาเราเลย อย่างของเรา เราว่าเรามันคนตรงเกินไป เรายังเพราะข้างในข้างนอกมันเหมือนกัน อย่างนี้ พูดอย่างนี้ แล้วก็ทำอย่างนี้ พูดอย่างไรทำอย่างนั้น ทำอย่างไรพูดอย่างนั้น เรายังนี้สัจจะรู้ตัวเองเพราะเราสังเกตตั้งแต่ตอนปฏิบัติมา ในทางธรรมะเขาบอกว่าถ้าเอ็งทำสมาธิได้หรือทำปัญญาได้อย่างนั้น

ถ้าพูดออกไปแล้วทุกคนจะกังวลว่าเราพูดจะถูกหรือผิดแล้วทำให้จิตนี้เสื่อมได้ง่าย แต่สำหรับเรานะถ้าเราพิจารณาของเราแล้วนะ เราบอกใครว่ามันเป็นสมาธิอย่างนี้เป็นปัญญาอย่างนี้ ถ้ามันเคลื่อนจากนั้นแสดงว่าเราโกหก เราถึงถ้าเราต้องทำอย่างนั้นได้แล้วเราพูดไปแล้วมันต้องอยู่อย่างนั้น

เราพูดอะไรแล้วไม่ค่อยเสื่อม แต่ไอ้เรื่องโดนหลอกเวลาที่ก่อนจะได้มันจะหลอกหลอกหมายถึงว่าได้ผลแล้ว ไอ้คำว่าได้ผลแล้วโดนมาเยอะมาก เป็นขั้นนั้นๆ ขั้นนั้นๆ แล้วเอาเข้าจริงๆ พอเป็นแล้วปั๊บนะ พอจิตเรามีปัญหาปั๊บแล้วเราจะมาค้นของมัน อ้าวมันไม่ครบองค์ประกอบนี้หว่า ไอ้นั้นก็ยังมีไอ้นี้ก็ยังมี มีอย่างนั้น อย่างนี้มันก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ก็สู้กันใหม่ สู้กันใหม่ๆ อยู่อย่างนั้นนะ

จนถึงที่สุดนะพอ เพียะ! เพราะเรามีพื้นฐานอย่างนี้มา พื้นฐานอย่างนี้เพราะเราปฏิบัติมามีพื้นฐานมาแล้ว แล้วพอไปอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะถึงพูดกับเราไง

“ไอ้หงบ มึงนะจำของท่านอาจารย์ใหญ่มา”

แล้วทำอย่างไรล่ะ ถ้าเอ็งจะทำจริงเอ็งต้องพิจารณากายได้ เราก็พิจารณากายเข้าไป พอพิจารณากายเข้าไปก็พอกายมันละลายหมดเห็นไหม เราพิจารณากายนะนั่งอยู่ท่านี่ นั่งอยู่ตรงข้ามกันนี่แหละ เพราะตอนนั้นทำวัตร ทำวัตรท่านเป็นคนพาทำวัตร ทำวัตรเสร็จท่านก็หันหน้ามานั่งตรงข้ามอย่างนี้ ท่านก็นั่งภาวนา เราก็ นั่งภาวนาอย่างนี้ พอออกจากภาวนามา

“ไอ้หงบทำไมเป็นอย่างนั้นล่ะ ไอ้หงบทำไมเป็นอย่างนี้ล่ะ”

ท่านก็จี๊ดตลอดจี๊ดตลอดนะ แล้วท่านให้ทำเรากี่สร้างไง พอจิตสงบแล้ว คำว่าสร้างพูดอย่างนี้ เหมือนกับสมมุตินะ พอจิตสงบแล้วมันเป็นการรำพึง เป็นแบบที่โครงการกระดูกที่เขาแขวนไว้ แล้วเราก็ใช้ปัญญาพิจารณาเป็นวิภาคะ มันละลายลง เป็นโครงการกระดูกนี้ะ มันละลายลงแบบน้ำแข็งเลย ปึ๊ด! ลงไปหายหมดเลย พอมันละลายลงไปปั๊บ เราก็งวังมาหาเลย

“หลวงปู้ๆ มันละลายหมดเลย”

ท่านถาม “แล้วมันเหลืออะไรล่ะ”

โอย หงายท้องตึงเลย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเราเคยมีพื้นฐาน ถ้าเราไม่มีพื้นฐานอย่างนั้นมานะ เราเถียงหัวชนฝาเลย เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะนี่มันนักเถียงอยู่แล้ว แต่เพราะมันรู้มันมีพื้นฐานมา พอท่านบอกว่าเหลืออะไรล่ะ แล้วมันเหลืออะไร โอ้โฮ หันหัวกลับเลยกูไปทำต่อ กูไปทำใหม่ (หัวเราะ)

คนภาวนามันมีพื้นฐานที่ว่า เต็มมันหลอกอย่างนั้นเต็มมันหลอกอย่างนี้ คือตัวเองนะเคยโดนหลอกมาเต็มที่อยู่แล้ว แล้วพอมาทำทางนี้ปั๊บเพราะมันละลายลงต่อหน้า เราเห็นต่อหน้าเลยนะ จากโครงการกระดูกนี้มันละลายลงไป ละลายลง หัวดี ออกไปหมดเลย หมดเลยมันก็ “อืม ไซ้แล้วเว้ย” วังมาหาท่าน ท่านบอก “ไม่ใช่” ท่านถามว่า “มันเหลืออะไร”

คือว่ามันเห็นโดย.. ชูริกิจเห็นใหม่ มีผู้ซื้อผู้ขาย แลกเปลี่ยน นี่เราไปเห็นเขา แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะพอละลายลง ฟ้าย! จิตมันปล่อย พอจิตมันปล่อยนะเห็นใหม่ ยถาภูตัง ยถาภูตังคือรู้เข้าใจหมดแล้ว กระบวนการของมันเข้าใจหมดเลย ฉันทสนะ เหลืออะไร ยถาภูตังฉันทสนะฉันทสนะรู้อีกชั้นหนึ่ง โอ หลายซับลหลายซ้อน พระพุทธเจ้านี้พูดไว้ถูกต้องหมดเลย กระบวนการของมัน

หลวงตาถึงได้พูดเห็นใหม่ เวลาพิจารณาภายในนะ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ จิตนี้รวมลงแยกออกเป็นสามทวีป แยกออกเลย แต่ถ้าเป็นกระบวนการของมันเห็นใหม่ ยถาภูตังเกิดฉันทสนะเกิดการรู้เกิด โอ้โฮ อันนี้คนไม่เป็นนะปล่อยแล้วแยกแล้ว แล้วมันเหลืออะไรนะ มันเหลืออะไร

หลวงตาท่านบอกไม่รู้พูดไม่ได้ ไม่รู้ถามไม่ได้แล้วไม่รู้ตอบไม่ได้ แต่กระบวนการในปฏิบัติเดี๋ยวนี้พูดอย่างนั้นหมด พิจารณากายปล่อยกาย โสดาบัน พิจารณาปล่อยกายเป็นสกิทา พิจารณาปล่อยกายเป็นอนาคา แล้วพยายามจะมาพูดให้เรายอมรับ เราไม่เชื่อ นี่เรบอกกระบวนการ คุณอย่างก็พาเราเข้าใจเทคนิคเข้าใจทุกอย่างมาหมดเลย แต่เราทำแต่ไม่ได้มันจะชนะได้ไหม

เวลากวานาขึ้นมาเนี่ย โอ้โฮ รู้เห็นไปหมดเลยนะ จิตเป็นอย่างนั้น ตามสภาวะเป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนั้น แล้วเอ็งได้อะไรมา มันก็เหมือนเราทำงานของเราแต่มันไม่จบกระบวนการมันไม่จบ ถ้ากระบวนการมันจบ เขาเรียกกระบวนการมันจบเขาเรียกขณะจิต ขณะจิตที่มันเปลี่ยนเห็นใหม่ ขณะจิตที่โสดาบัน ขณะจิตจากโสดาบันเป็นสกิทา ขณะจิต

ขณะจิตคือกระบวนการที่สิ้นสุด สิ้นสุดกระบวนการนั้นเป็นอกุศลธรรม กระบวนการที่ยังไม่สิ้นสุดนะเป็นกุศลธรรมคือ สัพเพชฌมานัตตา สภาวะ สภาวะที่มันยังพัฒนาการกันอยู่ ฉะนั้นเวลาเป็นโสดาบัน สกิทา อนาคานะเป็นสภาวะ เราไม่ฟังเลย ไม่ใช่ สภาวะ สภาวะเห็นใหม่ สภาวะมันเปลี่ยนแปลง

แต่ความจริงไม่มีการเปลี่ยนแปลง โสดาบันเป็นโสดาบัน สกิทาเป็นสกิทา อนาคาเป็นอนาคา พระอรหันต์เป็นพระอรหันต์ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแต่ก่อนที่มันจะถึงมันต้องมีการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนแปลงระหว่างเปลี่ยนแปลงจากโสดาบันเป็นสกิทา ระหว่างการเปลี่ยนแปลงจากโสดาบันเป็นสกิทาคาเปลี่ยนแปลงอย่างไร

กระบวนการของมันทำอย่างไรถึงจะเปลี่ยนแปลงขึ้นไป กระบวนการถึงที่สุดแล้วไง ที่สุดแล้วกระบวนการถึงที่สุดแล้ว อกุศลธรรมไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่พัฒนาการสูงขึ้นไปได้ ทีนี้พัฒนาการสูงขึ้นไปได้ เป็นสติ มหาสติ มหาปัญญา แล้วมันจะได้กระบวนการของมันขึ้นไป

ทีนี้ยิ่งพระยิ่งผู้ปฏิบัติยิ่งสูงขึ้นดีขึ้น สูงขึ้นดีขึ้นนะ โอ้โฮ สุขยอดมากเลย ยิ่งสูงขึ้นดีขึ้น จิตมันพัฒนาขึ้น แล้วเวลาพูดธรรมะออกมา มันไม่มีกระบวนการอย่างนั้นนะ มันเป็นผลอย่างเดียว ผลอย่างเดียว ฟังไม่ขึ้น ทีนี้ฟังไม่ขึ้น ถ้าพูดอย่างพวกนั้นมาเห็นใหม่ ฟังไม่ขึ้นนะ เราที่ว่าเราเหน็บไปแรงมาก เหน็บไปแรงมาก

พอเขากลับไป แต่เขาถามเลยว่าฉันตอนไหน ฉันอย่างไร ก็จะมาว่าอย่างนั้น เอะเขาได้เยอะมาก ได้เยอะมากเพราะเขาเปิดใจมามันคืออย่างหนึ่ง เขาก็บอกว่าคนที่บอกเขามาคือเขามาที่นี้แหละเขาเรียนคือกเตอร์ด้วยกัน ก็ไปบอกเขา บอกว่าขอร้องนะ ให้ไปพบพระองค์นี้ ขอร้องให้ไปพบพระองค์นี้ขอร้องแล้วไป

คือว่าเขาจะไปบอกกันไว้มาก ที่นี้พอเขามา เขาอ้างคนนั้นปื้บเรากี่ใส่เลย เพราะอย่างที่เราพูดเมื่อก็นี้ เพราะเราเห็นว่ากระบวนการอย่างนี้ เขาบอกว่า เขามาที่วัดโพธิ์ มาทำงาน เรารู้ สังคมไทยสุดยอดของสังคมไทยอยู่ตรงนี้ ผู้จะชี้นำสังคมไทยให้ไปทางซ้ายทางขวาอยู่ตรงนี้ เราถึงใส่ปรี้งๆ

เราใส่เพื่อสังคมไทยนะสังคมชาวพุทธนะเราไม่ได้ใส่เพื่อเรา คือให้เขาปรับกระบวนการความคิดของเขา ถ้าเขาจะชี้นำสังคมให้กระบวนการความคิดของเขาอย่างไรก็ให้เขาถึงเนื้อหาสาระบ้าง ใส่ ใส่เข้าไป เพราะเขามีอย่างนั้นไซ้ใหม่ แล้วนี้เขาพูดถึงการปฏิบัติ แล้วในการปฏิบัติต่อไปถ้าเขามา หรือว่าเขามาเขาพยายาม

เพราะพวกนี้เขาอยากจะเผยแพร่ธรรมทางวิชาการไง เขาต้องเข้ามาแน่นอน แล้วถึงตอนนั้นค่อยว่ากันอีกทีหนึ่ง ถ้ามันเป็นจริงได้เห็นใหม่ ความจริงพูดถึงเราคิดของเรานะ ถ้าเป็นทางวิชาการพวกเราทำได้ทั้งหมดไซ้ใหม่ แต่ทำไมเราทำกันไม่ได้ละ ทางวิชาการมันเขียนออกมา

อย่างที่ว่าเวลาพูดถึงสมาธิเห็นใหม่ ให้ลงคะแนนให้ทำ มันไม่ใช่หรือกสมาธิมันเป็นที่นี่ ปัญญามันเป็นที่นี่ แล้วถ้ามันรู้จริงขึ้นมา ทางวิชาการเขาจะบอกเลยละ ถ้าทางวิชาการเป็นได้เราควรจะสร้างบุคลากรกันไว้ แต่บุคลากรนะสร้างขึ้นมานั้นนะ

ทางวิชาการนะ มันต้องทบทวนต้องมีตำราไว้คอยเปิดมันลืมไง แต่ถ้ามันปฏิบัติ นะ อริยสัจไม่มีวันลืม อริยสัจมันไหวตัวเป็นอริยสัจตลอดนะ มันรู้ตัวตลอดเวลาใครถามเมื่อไหร่ เผลออๆ ถามก็ตอบ ผลัวะ! เลย หลวงตาท่านบอกเลยนะ เวลาอยู่กับหลวงปู่มัน ถ้าพูดถึงเรื่องการทำงานในวัดอย่างลูกกับพ่อนะ โอ้โฮ พูดกันนุ่มน้มเลยนะ

แต่พอหาธรรมะแล้วนะ ผลัวะ! กระเด็นเลยละ ถ้าพูดถึงอริยสัจไม่ได้ ต้องเป็นอย่างนี้ข้อเท็จจริงมีอันเดียว แต่ความเป็นอยู่นิสัยใจคอไม่เป็นไร โ้กัันไปโ้กัันมาแต่ก็

พอเข้ามาเรื่องนี้นะ สลัวะ! สลัวะ! ทันทิ มันมีหนึ่งเดียว นี่เราถึงให้ให้เพื่อประโยชน์ พูดถึงเวลาเป็นอย่างนี้ถ้าพระมันดีขึ้นมาจะดีนะ ไม่ดีก็เรื่องของเขาแล้วนะ เอวัง